

De inleidingen

Manon van Leeuwen en Peter Koburg verzorgen beiden een inleiding tijdens het plenaire deel van de manifestatie. Hieronder staat kort verwoord waarover.

(1) ICT en ouderen: de normaalste zaak van de wereld

Manon van Leeuwen neemt u mee naar Extremadura, de Spaanse regio waar ze woont en werkt. Ze laat zien dat informatie- en communicatietechnologie (ICT) de senioren van Extremadura activeert, wat de leefbaarheid in deze goeddeels rurale regio ten goede komt. ICT en ouderen? In Extremadura de normaalste zaak van de wereld.

Manon van Leeuwen is directeur Informatiemaatschappij van Fundecyt, een organisatie voor technologische ontwikkeling in de Spaanse regio Extremadura. Ze is thuis in ICT en 'open source software'. Daarnaast is ze evaluator en reviewer voor het ICT-project binnen Europese Kaderprogramma's.

(2) Niet dé oplossing, niet hét recept, wel een inzage

Peter Koburg maakt u deelgenoot van de zoektocht die zijn 'woonzorgorganisatie' maakt om het beter te doen. Daarbij komen vragen aan de orde als: wat weten we eigenlijk van cliënten, doen we zelf marktonderzoek, praten we niet te veel? Voor Koburg is er niet zoiets als hét recept of dé oplossing. Hij wil 'slechts' inzage geven in 'de zoektocht die we allemaal herkennen'.

Peter Koburg is directeur / bestuurder van de Woonmensen, een personele unie tussen een wooncorporatie en zorgorganisatie. Na management- en directiefuncties in het bedrijfsleven maakte hij in 2006 'zeer bewust' de overstap naar de maatschappelijke sector.

De presentatie van het plenaire deel is in handen van *Maarten Bouwhuis*, werkzaam voor onder meer BNR Nieuwsradio.

De workshops

Tijdens de manifestatie kunt u twee workshops bezoeken. U heeft de keuze uit negen. Hieronder staan ze op een rij.

1. Over de klant van morgen. Over u dus.

Het is 2030. U oriënteert zich op uw oude dag. U bent al bij diverse wooncomplexen langs geweest, maar hebt nog geen keuze kunnen maken. Waar u inmiddels achter bent, is dat u de plek zelf belangrijk vindt, zeker, maar minstens zozeer hoe organisatie en personeel met u omgaan. En welke diensten zij leveren.

Nu heeft een corporatie u uitgenodigd om na te denken over de inrichting van een nieuw complex. Concreet wordt u aan de hand van vragen, beelden en verhalen gevraagd om uw ideeën over een goed complex te ventileren. U bent op de uitnodiging ingegaan en bevindt zich temidden van andere geïnteresseerden. De bijeenkomst kan elk moment beginnen... Wat goed, juist of wenselijk is, wordt in toenemende mate bepaald door de klant, door de toekomstige klant ook. Maar wat weet een corporatie nou van hem of haar? In deze workshop wordt in kleine groepen gepoogd te achterhalen wat de oudere klant van morgen wil. Met plenair een presentatie als slot.

Inleider: *Liesbeth van Asten*, manager Wonen van woningstichting De Goede Woning, www.degoedewoning.nl

2. Gemeente verantwoordelijk voor het ‘loket’?

‘Een goed bereikbaar loket is uitsluitend de verantwoordelijkheid van de gemeente.’ Aan de hand van die stelling gaan deelnemers aan deze workshop met elkaar in discussie. Dat doen ze na een inleiding over het nieuwe informatie- en servicepunt in het dorp Neede. Medewerkers van de corporatie, de welzijnsorganisatie, de gemeente en een wijkverpleegkundige hebben er sinds driekwart jaar hun intrek genomen. Een tweetal van hen wordt aan het begin van de workshop gevraagd naar hun ervaringen. Het loket in Neede, ‘het Raedhuys’, zit midden in het dorp, in het voormalige, grondig gerenoveerde gemeentehuis. Het heeft een directe verbinding met een multifunctioneel centrum en een appartementengebouw, beide nieuw. Het complex als totaal biedt een combinatie van wonen, welzijn en zorg. Op die drie gebieden is de inleider van deze workshop projectleider geweest in Neede.

Inleider: *Willem van de Wetering*, partner onderzoeksbureau Attema & Van de Wetering, www.aenw.org.

3. Het verschil maken op de arbeidsmarkt

Vergrijzing, toenemende zorgvraag, tekort aan verzorgenden. Het zijn de bekende kreten, onderbouwd met wetenschappelijke onderzoeken, cijfers en tabellen. Maar: cijfers en tabellen veranderen niets. De vraag is: wat gaan we eraan doen? En waar beginnen we? Zorggroep Maas & Waal is de pilot ‘De ontwikkelafdeling’ begonnen, samen met gemeenten, onderwijsinstellingen, uitkeringsinstanties, werkvoorziening en reïntegratiebedrijven. Gezocht wordt naar een ‘win-winsituatie’ voor een ieder. Daarmee wordt beoogd cliënten ook in de toekomst optimaal te verzekeren van ondersteuning op gebied van welzijn, wonen en zorg. Deelnemers van de workshop zullen zien dat ze als ‘bruggenbouwers’ het verschil kunnen maken.

Inleider: *Pauline Reiniers*, hoofd P&O vakwerkplaats, Zorggroep Maas & Waal, www.zmw.nl

4. Sinds PAL4 heb ik een venster op de buitenwereld..

Dit moet u even onthouden: PAL4 staat voor Persoonlijke Assistent voor het Leven. Het is een wijkkanaal op tv dat ouderen of mensen met een beperking allerlei mogelijkheden biedt. Met PAL4 kun je wijkinformatie krijgen, spelletjes spelen, medische metingen voor het ziekenhuis doen of contact maken met een verpleegkundige die je niet alleen hoort, maar ook ziet. En nog veel meer. PAL4 maakt ‘dienstverlening op afstand’ mogelijk. Het systeem, ontwikkeld op basis van vragen en behoeften van gebruikers, wordt per organisatie, regio of persoon ingericht, opdat er een ‘gezellig en nuttig’ kanaal ontstaat. In de workshop wordt samen met de deelnemers een kanaal opgezet, rekening houdend met alle aanwezigen. Tevens komen gebruikers aan het woord. Hoe ervaren zij de nieuwe technologie? Waarom is zorg op afstand succesvol?

Inleider: *Daan Dohmen*, algemeen directeur Focus Cura, www.focuscura.nl

5. Kwaliteiten woonservicegebied

Komt er een moment dat het woonservicegebied af is? Als de stenen gestapeld zijn, zijn we dan klaar? Of begint het dan pas? Kunnen we een aantal zaken benoemen die geregeld moeten zijn om een wijk een woonservicegebied te kunnen noemen? En welke zaken zijn dat? Samen met deskundigen uit de praktijk bleek onlangs een lijst op te stellen van ‘kwaliteiten’ die in een woonservicegebied terug te vinden zouden moeten zijn. Er staan zaken op als gezamenlijke visie, betrokkenheid van de werkvloer, zicht op de wensen in de wijk, vangnetfunctie, informatievoorziening en borging.

De lijst met kwaliteiten is prikkelend en inspirerend bedoeld, om een woonservicegebied goed neer te zetten en steeds weer te verbeteren. Zowel organisaties als bewoners kunnen van de lijst gebruikmaken: bij de start al, maar ook bij een tussentijdse evaluatie of in de beheerfase. Hoe deze ‘checklist voor het woonservicegebied’ toe te passen? Dat gaan de deelnemers aan deze workshop meemaken, in een aantal fictieve situaties.

Inleider: *Hetty Top*, adviseur Woonzorg Advies, www.woonzorgadvies.nl

6. Geef ‘medioren’ de ruimte

Ooit gehoord van medioren? Het betreft de leeftijdscategorie die aan het seniorenendom voorafgaat: mensen tussen de 55 en 65 jaar.

De groep heeft eigen wensen als het om wonen gaat. Probleem is alleen dat die bij beleidsmakers en andere betrokkenen vaak onbekend zijn. Zogenoemd Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPOG), waarbij toekomstig bewoners in groepsverband grond verwerven en als opdrachtgever richting architect en aannemer opereren, is een manier om medioren op korte termijn de ruimte te geven.

Deelnemers aan deze workshop worden verdeeld in groepen. Ze raken bekend met onder meer de succesfactoren en risico’s van CPOG. Een en ander is bedoeld als opstap om met het oog op deze leeftijdscategorie goed beleid te kunnen formuleren.

Inleider: *Aad van Leeuwen*, directeur Bouwbureau SIR-55, www.sir55.nl

7. Vraaggericht door doelgroepspanel

Zorg voor Ouderen en Welzijn, afgekort tot ZOWEL. Zo heet het Nijmeegse Netwerk (NN), bestaand uit een tiental organisaties, dat vanaf april dit jaar operationeel is.

Het netwerk werkt met een ‘doelgroepspanel’ bestaande uit ouderen en mantelzorgers. Dat panel helpt mee relevante thema’s te selecteren. En het beoordeelt - bijvoorbeeld - of nieuwe projecten voldoen aan wensen en behoeften van ouderen met een complexe problematiek. Deelnemers aan deze workshop raken geïnformeerd over de wijze waarop patiëntenparticipatie binnen ZOWEL NN vorm gegeven is. En ze gaan ‘proeven’ wat dat betekent.

Inleider: *Minke Nieuwboer*, coördinator ZOWEL NN, UMC St Radboud

8. Bepaalt de adviseur de domotica?

Welke technische hulpmiddelen zijn wenselijk in huis? Iedereen kan op internet een vragenlijst invullen om voor zichzelf tot een antwoord te komen op die vraag. Daarbij is begeleiding mogelijk van (ouderen)adviseur.

De vragenlijst heet Domoticoets, zie ook www.domoticoets.nl. In deze workshop komen vragen aan de orde als: zijn bewoners of huiseigenaren die de toets invullen niet te zeer afhankelijk van de (vaak beperkte) kennis van domotica die hun (ouderen)adviseurs hebben? Hoe de test te doen als je geen internet of printer hebt? Deelnemers aan deze workshop gaan in groepen met elkaar in discussie, aan de hand van stellingen.

De inleider is van een organisatie die veel ervaring heeft, zowel met technische hulpmiddelen in huis – verzamelnaam: domotica – als met het begeleiden van mensen die de Domoticoets invullen.

Inleider: *Josien Cobben*, projectleider domoticaZorg ZZG zorggroep, www.z-z-g.nl

9. Hoe te komen tot interculturele dienstverlening?

Interculturele dienstverlening aan ouderen, hoe ontwikkel je die?

Deelnemers aan deze workshop zullen het belang ervaren van 'kernelementen' als dialoog en samenspraak, het wisselen van perspectief en het samenwerken in een netwerk. Volgens de 'spelregels voor creatieve besluitvorming' komen ze tot een arrangement van diensten, afgestemd op de vrager.

De inleiders zien passie en participatie als hefboomen tot verandering.

Inleiders: Saadet Buyukkaya en Jan Joore, respectievelijk maatschappelijk werkster / beleidsmedewerkster en programmamanager van Dichterbij, www.dichterbij.nl

Duur

Er zijn twee rondes met workshops, die elk 50 minuten duren. De eerste ronde begint om 11.00 uur, de tweede om 12.00 uur.

Aard

De werkvorm workshop wordt rechtgedaan. Met andere woorden: u komt aan zet, u wordt geactiveerd, misschien nog vóór u het in de gaten heeft. Zeker, elke workshop heeft een of twee inleiders. Maar die is met klem verzocht hun betoog te beperken. Ze zullen al snel overschakelen op de interactieve modus. Waarbij u en uw groepsgenoten de beurt krijgen.

Vragen

Voor vragen over de inhoud van een workshop kan contact worden opgenomen met Joke Hoogstraten, Programmasecretariaat O+V, (026) 359 93 12.